

OSMAN'LI MÜHÜR'LERİNDE TANITICI RESİM'LER Osman LEVEND

Hepimizin çok iyi bildiği gibi bir çok Osman'lı mühr'ünde gördüğümüz şekil'ler veyâ daha doğru bir deyim ile en basit'ine indirgenmiş resim çizim'leri dâimâ bir anlam taşıdıkları gibi; kanımca ya mühr'ün ilk kullanım târih'inde meydâna gelen bir hâdise veyâhud posta hâne'nin bulunduğu yerleşim nokta'sının meşhur olan bir eser'ine, hattâ pek bilinen yerel bir mahsûl'üne işâret etmekdeler. Bu bakım'dan ister ilk kullanım târih'lerinin tesbît'i, ister kullanım yer'lerinin tam bulunabilmesi için; bunları el'imizden geldiği kadar incelememiz gerektiğine inanıyorum.

Resim yapmak fikr'inin pek yaygın olmadığı Osman'lı toplum'unda; "Nakış" veyâ "Tasvîr" olarak datanımlanan Minyatür geleneğinin bir devâm'ı sayılabilecek bir anlayış içerisinde el'e alınması gereken bu basit çizim'lerin ne anlam'lara geldiği hakk'ında bu gün'e kadar bir bilgi veyâ kayd'a da rastlanmamış olması oldukca düşündürücüdür. Hakîkaten bu tip resim'li mühür'leri incelediğimizde, hemen hepsinin yerel yapım oldukları; Posta Hâne i Âmire'nin kuruluş'undan îtibâren Istanbul'da bulunan Darb Hâne i Humâyûn'da kazdırılmaları âdet olan diğer mühür'lerden de yazı üslûb'u ve eb'ad olarak da kesin değişiklikler gösterdiklerinden anlaşılabilmektedir.

Genel anlam'da büyük bir çoğunluğunun İzmir Baş Müdîriyet'ine bağlı olan Posta Hâne'lerde kullanıldığına bakarak bu uygulama'nın belir'li bir ihtiyâc'dan doğduğunu var sayabiliriz. Istanbul ve şu'be'leri dış'ında, bölge olarak en yoğun posta hâne açılış'ının gerçekleştiği İzmir Baş Müdîriyet idâre sınır'ları içinde yer alan bu gibi merkez'lerde ulusal ve ulus'lar ara'sı ticâret'in yoğun'luğu ve okur yazar'lık oran'ının yüksekliği dolayısı ile çabuk eskiyen mühür'lerin sürek'li yenilendiği hatırlanır ise; ilk sebeb mühür'lerin eskimesine ve kullanım'dan kaldırılıb yer'lerine yeni'lerinin konmasına bağlanabilir. Posta Hâne i Âmire'den uzak'da ve kontrol'ü dış'ında gerçekleşen bu değişim'den sonra geri kalan eski'lerin kötü niyet'li kişi'lerin el'ine düşüb kullanım'larına imkân vermemek için bu şekil'ler ile "tedâvül" sorun'unun da çözümlenebileceği ortadadır. Bu bakım'dan diger büyük posta merkez'lerinde değişik tip'li, rakam'lı veyâ târih'li mühür'ler ile çözümlenen bu sorun'un; Ege bölge'sinde resim'li bir târih'leme veyâ yer belirleme şekl'inde çözümlenmiş olduğu düşünülebilir. Ancak 1870'li ilâ 1890'lı yıl'lara

PICTOGRAPHS IN OTTOMAN POSTAL SEALS

It has often been remarked that the simple graphic designs often seen in Ottoman Postal Seals, usually relate to an important event or a well known product or even a landmark construction which might help to designate the date, the use as well as the location of a post office in question. It naturally follows that our studies should encompass the possible meaning of such designs in order to enlarge our knowledge of early Ottoman Postal History.

Whereas the practice of drawing pictures was not of daily use due to religious influences; the art of "Miniature" had developed to a high degree of expression when relating to important events or Imperial Records. It is with this understanding in mind that we must consider these very pictographs and their true portent as far as meaning and intent are concerned. Unfortunately, no past or present study has touched upon this subject which in all reality might conduct the Ottoman Philatelic student to a better degree of understanding when localities and dates of usage are in question. We must first consider the fact that all these seals with such auxiliary designs were always of local manufacture even though the official seat where postal cancellers and obliterators had to be engraved was the Imperial Coining House (i.e. Darb Hâne i Humâyûn) in Istanbul. This condition can easily be discerned through the character of the orthography as well as the dimensions of the seals when compared to contemporary "official" engravings.

Even though the idea of embellishing postal seals with simple and certainly "stylized" pictographs was a well known practice throughout the length and the width of the Empire; this condition was most apparent within the Main Postal Directorate of İzmir which controlled postal centers well beyond the boundaries of the Administrative reaches of Aydın Province with its seat at the most important emporium on the shores of the Aegean Sea. Indeed, with the exception of the Capital as well as its dependent branch offices; İzmir was one of the largest Directorates when the number of attached postal centers is considered. Understandably; usage of cancellers at a maximum rate meant shorter lifespans for all such devices and the introduction of new obliterators a constant need at various counters of the City.

kadar devam eden bir süreç devâm'ınca İzmir Baş Müdîriyet'ine kendi bölge'sinde yer alan posta merkez'leri için mühür kazdırma yetki'si verilmesi genel bir idârî karar olmadığı gibi; Beyrut Baş Müdîriyet'ine 20. Asr'ın baş'larında verilen Cebel i Lübnan Müstakil Sancağında yeni şu'be'ler açabilme yetki'si ile de karıştırılmamak gerekir. Diger taraf'dan diger Vilâyet'lerde az mıkdar'da dahî olsa görülen örnek'lerin ise; yerel tanıtım maksad'ı ile yaptırıldıklarından bir genellemeye dâhil edilemeyecekleri tabî'idir.

Sonuç olarak bu gibi resim'li mühür'leri ayrı ayrı el'e almanın en doğru hareket olacağı kanısındayım.

İZMİR MERKEZ ve ŞU'BE POSTA HÂNE'LERİ

İzmir yazı'sının hemen sol üst taraf'ında altıgen ve iç'i dolu bir yıldız çizim'i taşıyan üç çerçeve'li (20x17.5mm) dörtgen pozitif mühür. (resim1)

resim / picture 1

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler bu mühr'ün 1868 sene'sinde kullanım'a girdiğini kayd'etmişler. 1840'da asıl Posta Hâne'si (Merkez Şu'be'si) açılan İzmir'in bir resim taşıyan en eski mühr'ü olarak şehir'de açılan ilk şu'be'de yâni, Rıhtım'da kullanıldığına inanıyorum. Bu konu'ya ışık tutabilmek için İzmir "mülhâkât'ında" yer alan ve 1868 / 1869 sene'lerinde açılan Birûn Abad (Bornova), Hükûmet Konağı (Konak) ile Punta (Al Sancak) şu'be'lerinin hepsi'nin bu sene'ler'de kullanıldığı el'de bulunan başka malzeme ile belli olduğundan ve bu tip İzmir mühr'ünün görülebilen bütün örnek'lerinin tüccar'lara âid olmasından dolayı geri'ye sa'dece Rıhtım posta hâne'si kalıyor. Zîrâ her ne kadar yeter'li bilgi bulunmamasına rağmen, sonra'ları Rıhtım Posta Hâne'si olarak anılacak olan İzmir'in ilk posta hâne'sinin hemen kıyı'da veyâ buraya yakın bir mevkî'de olması hattâ önce'leri Hotel Mille olarak bilinir iken 1870'li yıl'ların orta'larında Grand Hotel Huck olarak tâdil edildiği bilinen ve 1922 Büyük İzmir yangın'ına kadar simdi ki İzmir Posta Merkez'inin yer'inde olan bu Otel'lerin de önce'sinde aynı yer'de küçük bir binâ iç'inde çalıştığına inanıyorum. Even though exact information is lacking on the subject; we should consider the unusual problem facing the Authorities

where at a Center well beyond the direct reach of the Capital; new cancellers were being introduced every four or five years whilst old ones had the unsavoury tendency to "disappear" into unofficial hands. Especially with maritime companies known to carry letters and packages at a cheaper stipend throughout the Aegean Ports of call; this possible fraudulent use meant losing control and certainly the most important factor of "silent" censorship over the covers in destination to Greek Ports since the Porte was constantly at loggerheads with insurgencies and outright rebellions within the Greek speaking Provinces where the Government of Athens was known to be the chief instigator. Furthermore, as these seals were also used to cancel Internal Revenue stamps on shipping consignment and manifest documents; re-use of "washed" revenue stamps to be canceled with such redundant devices meant a serious loss of income to the Exchequer since the duty to control such unlawful cargo being in the hands of the Navy or of the Coastal Guard whose knowledge of postal practices was understandably at a minimum. Consequently, a "pictorial" solution must have been introduced where even illiterate agents in control of postal briefs or shipping documents might pinpoint clandestine briefs at a glance.

Obviously practiced with the official blessing of the Postal Ministry, this authorization extended to İzmir Main Postal Directorate between the 1870's and the 1890's to engrave new seals for local use should not be compared to such other organizations in other Provinces of the Realm; for example the Main Directorate of Beyrut which was allowed to open new post offices and to furnish them with locally manufactured cancelling devices throughout the Autonomous Prefecture of Mount Lebanon during the initial years of the 20. Century. As a final note to this introduction; other examples of such seals with pictographs engraved in certain postal centers of various other Provinces should not be subjected to a formal generalization since their character was more of an advertisement nature than a postal necessity.

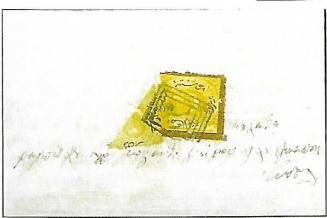
IZMIR CENTRAL OFFICE & DEPENDENCIES

A full octagonal star on the upper left hand side of "İzmir" in the triple framed rectangular (20x17.5) positive seal. (picture 1)

The late Ceylan & Brandt have informed us that this seal began to be used by 1868 at the earliest. Since postal services were first introduced to İzmir by 1840; I believe that this seal should be the first pictorial example and used in the vicinity of the "Quay". The reason for such a conjecture stems from the fact that seperate postal services are also known to have been initiated in major suburbs

İzmir yazı'sının hemen sol üst taraf'ında beşgen ve iç'i dolu bir yıldız çizim'i taşıyan üç çerçeve'li (20 x 15 mm) dörtgen pozitif mühür. (resim2)

resim / picture 2

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler ile gene Rahmet'li Hilmi Bey kitab'larında bu mühür yok'dur. Sa'dece Sn. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu kayd'etmiş olub 1871'de kullanım'a girdiğini belirtmişdir. Bu mühr'ün dahî bir evvel îzah olunduğu gibi gene Rıhtım Posta Hâne'sinde kullanıldığını sanıyorum.

İzmir yazı'sının hemen sol üst taraf'ında yassı yuvarlak bir çemberden çıkan üç belirgin çizgi ile resm'edilen şekl'i taşıyan üç çerçeve'li (19 x16 mm) dörtgen pozitif mühür. (resim3)

resim / picture 3

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler bu mühr'ün 1880 ile 1886 sene'leri ara'sında kullanıldığını kayd'etmişler. Hatırlanacağı gibi, Osman'lı kitab süslemelerinde olsun, halı desen'lerinde olsun, tezhîb ve tezyîn alışkanlıklarında bu tip şekil'ler; yâni yuvarlak veyâ yıldız olarak resm'edilen bir gövde'den yay şekl'inde çıkan bezeme'ler dâimâ kuyruk'lu yıldız'lar olarak bilinir idi. Ancak üç kuyruğu olan bir yıldız hemen hiç resm'edilmediği gibi, astronomi târih'inde de bî'l hassa posta devr'imizin ilk sene'lerine rast'layan gün'lerde hiç duyulmamış idi. Gelin görün ki, 1874 Temmuz'unda Marsilya'lı bir astronom olan Coggia gece semâ'larında üç ayrı kuyruğu olan bir yıldız görüb tanımlamış ve tam on beş gün süre ile de tâkib etmiş idi. Daha sonra'ları İtalya ve Yunanistan üzerinden Ağustos ay'ında geçen yıldız'ın Osman'lı semâ'larında da görülmüş olması muhakkak'dır zîrâ Eylûl Ay'ından îtibâren Güney Yarım Küre'sinde tâkib edilebildiği biliniyor. Netîce olarak benim söyleyebileceğim; yukarı'da konu etdiğim mühr'ün 1874 Sene'sinin Ağustos veyâ Eylûl Ay'ında kazdırılıb önce'leri Rıhtım Posta Hâne'sinde; 1876 / 1877'den sonra da Merkez Posta Hâne'sinde kullanım'a sokulmuş olmasıdır.

and the Government House of the City, i.e.
Birûn Âbad (Bornova), Punta (Al Sancak)
and Hükûmet Konaği (Konak) at about the same period, in 1868 / 1869. Furthermore, the fact that this seal were used bymerchants, tradesmen and business companies; leads me to believe that the precursor and most probably an older construction of modest means was occupied by the "Central" Office of İzmir. Later on a "Hotel Mille" was or would be built to be then transferred to the management of "Grand Hotel Huck" by mid 1870's where the ground floor would house the Ottoman Central Post Office until the great fire of 1922. It should be noted that the present day Main Office was built over the remains on the same premises soon after the War of Independence.

A full pentagonal star on the upper left hand side of "İzmir" in the triple framed rectangular (20x15) positive seal. (picture 2)

The late Ceylan & Brandt as well as late Bayındır do not report this seal. It has been recorded only by Messrs. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu who state that it was first put into use by 1871. I believe that this seal was also used at the Central Office near the "Quay" as in the case of the previous exemplar.

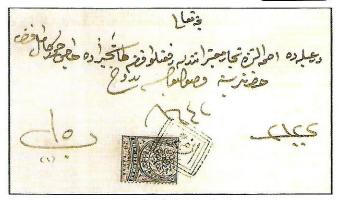
Three short parabolic lines emanating from an ellipsoid circle on the upper left hand side of "İzmir" in the triple framed rectangular (19×16) positive seal. (picture 3)

The late Ceylan & Brandt as well as late Bayındır have informed us that this seal began to be used by 1880 at the earliest. As can be expected; the simplified picture of a shining body with a tail in Ottoman adornment or gilding as well as tapestry designs are known to have referred to a shooting star or a passing meteor usually known as Comets. But a celestial body with three off shoots was an unknown entity until the last quarter of the 19. Century. With good reason for the first ever report of a Meteor with three distinct "tails" was recorded only during July of 1874 by Jérôme Eugène Coggia of Marseilles who had observed, calculated and logged a Comet which was to move in an east - south easterly direction for about a fortnight through the French horizon. It is a foregone conclusion that the body to be known henceforward as "Coggia's Comet", was to appear in Eastern Skies, especially over the Aegean by August since it was to be observed over the Southern Hemisphere by September, the same year. Understandably and contrary to our esteemed predecessors, I believe that the seal in guestion was engraved by September, 1874 to be used at the office near the "Quay" until 1876 / 1877 which was to be designated as the Central" Office afterwards.

M

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler ile gene Rahmet'li Hilmi Bey kitab'larında bu mühür yok'dur. Sa'dece Sn. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu kayd'etmiş olub 1871'de kullanım'a girdiğini belirtmişdir. Bu mühr'ün dahî bir evvel îzah olunduğu gibi gene Rıhtım Posta Hâne'sinde kullanıldığını sanıyorum.

İzmir yazı'sının hemen sol üst taraf'ında bir'i bir'ine değmeyen sekiz çizgi'den meydan'a gelen bir yıldız ile yazı'nın hemen alt'ında yassı bir baklava çizim'i taşıyan üç çerçeve'li (21x19mm) dörtgen pozitif mühür. (resim4)

resim / picture 4

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler bu mühr'ün 1880 sene'sinde kullanım'a girdiğini kayd'etmişler ancak kitab'larında verdikleri resim'de bu yıldız'ı, orta'sı boş ve altı köşe'li olarak aktarmışlardır. Tahmîn'imce bu mühür de İzmir Merkez Şu'be'sinde kullanılmışdır.

İzmir yazı'sının hemen sol üst taraf'ında altı yuvarlak köşe'li yıldız veyâ çiçek çizim'i taşıyan üç çerçeve'li (24x19mm) dörtgen pozitif mühür. (resim5)

resim picture 5

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'lerin kitab'ı ile gene Rahmet'li Hilmi Bey'in kitab'ında bu mühür yok'dur. Sa'dece Sn.Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu kayd'etmiş olub 1885'de kullanım'a girdiğini belirtmiş ancak verdikleri resim'de bu yıldız'ı, orta'sı boş ve yedi köşe'li olarak aktarmışlardır. Tahmîn'imce bu mühür de İzmir Merkez Şu'be'sinde kullanılmış olub; bu son mühür ile 1890'ların ilk sene'lerinde başlayan çift lisan'lı damga'ların çıkış'ı ile artık şekil'ler ile yer tanım'ı uygulaması son'a ermişdir.

and the Government House of the City, i.e.
Birûn Âbad (Bornova), Punta (Al Sancak)
and Hükûmet Konaği (Konak) at about the same period, in 1868 / 1869. Furthermore, the fact that this seal were used bymerchants, tradesmen and business companies; leads me to believe that the precursor and most probably an older construction of modest means was occupied by the "Central" Office of İzmir. Later on a "Hotel Mille" was or would be built to be then transferred to the management of "Grand Hotel Huck" by mid 1870's where the ground floor would house the Ottoman Central Post Office until the great fire of 1922. It should be noted that the present

A full pentagonal star on the upper left hand side of "İzmir" in the triple framed rectangular (20x15) positive seal. (picture 2)

day Main Office was built over the remains on the same

premises soon after the War of Independence.

The late Ceylan & Brandt as well as late Bayındır do not report this seal. It has been recorded only by Messrs. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu who state that it was first put into use by 1871. I believe that this seal was also used at the Central Office near the "Quay" as in the case of the previous exemplar.

Three short parabolic lines emanating from an ellipsoid circle on the upper left hand side of "İzmir" in the triple framed rectangular (19 $\times$ 16) positive seal. (picture 3)

The late Ceylan & Brandt as well as late Bayındır have informed us that this seal began to be used by 1880 at the earliest. As can be expected; the simplified picture of a shining body with a tail in Ottoman adornment or gilding as well as tapestry designs are known to have referred to a shooting star or a passing meteor usually known as Comets. But a celestial body with three off shoots was an unknown entity until the last quarter of the 19. Century. With good reason for the first ever report of a Meteor with three distinct "tails" was recorded only during July of 1874 by Jérôme Eugène Coggia of Marseilles who had observed, calculated and logged a Comet which was to move in an east - south easterly direction for about a fortnight through the French horizon. It is a foregone conclusion that the body to be known henceforward as "Coggia's Comet", was to appear in Eastern Skies, especially over the Aegean by August since it was to be observed over the Southern Hemisphere by September, the same year. Understandably and contrary to our esteemed predecessors, I believe that the seal in question was engraved by September, 1874 to be used at the office near the "Quay" until 1876 / 1877 which was to be designated as the Central" Office afterwards.

wazı'sının hemen sol üst taraf'ında bir balık ile hemen alt'ında bir baklava çizim'i taşıyan üç we e'li (19x21mm) dörtgen pozitif mühür. (resim6)

resim / picture 6

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler bu mühr'ün 1876 🚃 sinde kullanım'a girdiğini kayd'etmişler. Rahmet'li Hilmi Bey ise 1890 târih'ine işâret ediyor. Ben 1876 / 1877 târih'ine katılıyorum zîrâ Paris'de ki meşhur kule'yi Gustave Eiffel taraf'ından 1870'li yıl'larda tasarım'ı wapıldığı kayd'edilen ve iç bölüm'lerinde Fransız Comrüğü'nü, Osman'lı Rüsûmat İdâre'sini ve 1293 [1876 1877]'de açılan Kordon Vapur Şu'be'sini (sonra'dan Saket i Hamîdiye Posta Şu'be'si olacakdır) de barındıran bu binâ'nın batı bölüm'ü (gün'ümüzde "The Pier" Çarşı'sı) 🗻 ında Balık Hâne olarak kullanılmış idi. Diger taraf'dan bu mühür'den hareket ile baklava şekl'inde resm'edilen cizim'in posta iç kuruluş'u bakım'ından bir mahalle veyâ verleşim bir'imine hızmet veren bir posta hâne olmadığını, bunun yer'ine bir binâ veyâ bir kuruluş'un sınır'lı posta sevkiyât'ına işâret etdiğini sanıyorum.

İzmir yazı'sının hemen sol üst tarafında sekiz yaprak'lı bir çiçek çizim'i taşıyan üç çerçeve'li (21x19mm) dörtgen pozitif mühür. (resim7)

resim / picture 7

Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler ile gene Rahmet'li Hilmi Bey kitab'larında bu mühr'ün 1876 sene'sinde kullanım'a girdiğini kayd'etmişlerdir. Sn. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu'da bu mühür dış çizgi'leri çengel'ler şekl'inde olan bir çark ı felek olarak resm'edilmişdir. Aynı sekiz yaprak'lı çiçek motif'inin 1293 [1876 / 1877] târih'li Körfez'de sefer yapan gemi'lerin yanaşdığı Kordon Vapur Şu'be'si için kazdırılan sekizgen mühür'de de görüldüğüne bakılır ise; bu mühr'ün bu târih'lerden îtibâren gün'ünün en mühim sayfiye yer'i ve çiçek'lerin açtığı bahar ay'larında taşınılan Bornova'da kullanıldığını var sayabiliriz.

An octagonal star made up by eight singular lines that do not cross each other on the upper left hand side of "İzmir" as well as a flat lozenge under the script in the triple framed rectangular (21x19) positive seal. (picture 4)

The late Ceylan & Brandt have informed us that this seal began to be used by 1880 at the earliest but supplied a rendering where the star was represented as a hexagonal with a blank central circle. I believe that this seal was also used at the Central Office as in the case of the previous exemplar.

A hexagonal star made up by rounded petals or clover leaves on the upper left hand side of "İzmir" in the triple framed rectangular (24x19) positive seal. (picture 5)

The late Ceylan & Brandt as well as late Bayındır do not report this seal. It has been recorded only by Messrs. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu who state that it was first put into use by 1885 at the earliest but supplied a rendering where the star was represented as a heptagonal with a blank central circle. I believe that this seal was also used at the Central Office as in the case of the previous exemplar and was the last of the pictorial series issued by this office since by early 1890's, the first bi-lingual dated cancellers were to be issued.

A stylized rendering of a fish on the upper left hand side of "İzmir" as well as a lozenge under the script in the triple framed rectangular (19x21) positive seal. (picture 6)

The late Ceylan & Brandt have informed us that this seal began to be used by 1876 at the earliest even though the late Bayındır indicates 1890 instead. I tend to favour the 1876 / 1877 date since a new jetty was built and inaugurated at this time according to plans designed by the French Engineer Gustave Eiffel who was to start his famous project in Paris few years later. What is interesting as far as philatelic history is concerned however; is the fact that this new jetty carried the so called French Customs (i.e. wharehouse under bond), the Internal Revenue Department to become the "Kordon" Maritime Agency which in turn was to be transformed into the "Hamîdiye" Shipping Agency and most important of it all, the "Fishery" (i.e. the fish auction center) which occupied the western half of the jetty. Renovated of late and used as "The Pier" Shopping Center; I believe that the "lozenge" indicated a postal presence restricted to an office or a particular building serving an official establishment as in the case of the Internal Revenue Department which must have been established here to tax the incoming French imports as well as the fishing trade; instead of a precinct branch office open to civilian use for every possible postal transaction.

ICTANIBILITATIO

İzmir yazı'sının hemen sağ üst taraf'ında bir kurdela çizim'i taşıyan üç çerçeve'li (17x19mm) sekizgen pozitif mühür. (resim8)

resim / picture 8

Rahmet'li Hilmi Bey'in kitab'ında bu mühür yok'dur. Sa'dece Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'ler ile Sn.Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu kayd'etmiş olub 1876'da kullanım'a girdiğini belirtmişlerdir. Aynı motif ile (12)95 [1878 / 1879] târih'li olarak kazdırıldığında; aynı târih'i taşıyan ancak sa'dece İzmir yazı'lı ve motif'siz bir mühür bulunması; bu son'uncunun İzmir Markez Şu'be'sinde, motif'li olanlarının ise Kurdela çizim'i ile aynı anlamı taşıyan Kordelio / Karşu Yaka Şu'be'since kullanıldığına işâret ediyor sanıyorum.

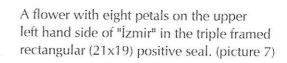
ÂBAD - [VETREN] BULGARİSTAN ile ARASTA BAŞ'I ve AYASLUĞ (SELÇUK)

Âbad yazı'sının hemen üst taraf'ında dört yaprak'lı bir yonca'ya benzer bir çizim taşıyan çift çerçeve'li ve (12)86 [1869 / 1870] târih'li yuvarlak pozitif mühür. (resim 9)

resim / picture 9

Uzun yıl'lar nereye âid olduğu bilinmeyen bu mühr'ün, Filibe ile Sofya ara'sında bulunan Tatar Cadde'sinin en büyük ve en mühim Menzil Hâne'si olması dolayısı ile posta merkez'i hâl'ine geldiğine inanıyorum. Bâzı çalışma'larda Makedonya'da bulunan Kratova ile kurulan bağlantı'sının gerçek olamayacağı, aynı târih'lerde bu posta hâne'ye kendi ad'ı ile bir mühür verilmiş olmasından belli'dir. Üste'lik böyle'sine mühim bir yol üzerinde olub da hâlâ aynı anlam'da (Bulgar'ca Vetren aynen Âbad gibi

The late Ceylan & Brandt as well as late Bayındır have informed us that this seal began to be used by 1876 at the earliest. Even though this date is supported by Messrs. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu as well; the flower was drawn as a "wheel of fortune" with parabolic lines instead of petals. When one remembers that the double frame octagonal positive seal issued with the same pictographs in 1293 [1876 / 1877] to the "Kordon" Maritime Agency which was the City's main quay to ferries connecting the summer residences including the village of Birûn Abad (i.e. Bornova) where well to do residents had their summer houses amongst spring flowers; leads me to believe that this seal was used in all probability at the latter or at the small landing of the community near present day Sal Hâne Precinct.

A ribbon bow on the upper right hand side of "İzmir" in the triple framed octagonal (17x19) positive seal. (picture 8)

Even though missing in late Bayındır's Book; the late Ceylan & Brandt as well as Messrs. Ağaoğulları & Pabuçcuoğlu have informed us that this seal began to be used by 1876 at the earliest. Since the same seal seems to have been engraved few years later with the date (12)95 [1878 / 1879]; I tend to believe that it was first issued by mid 1870's to Kordelio (i.e. Karşu Yaka) office where the coastline certainly resembles a "Kordella", i.e. a ribbon in the local Greek dialect.

ÂBAD - [VETREN] in BULGARİA as well as ARASTA BAŞ'I & AYASLUĞ (SELÇUK)

A pictograph resembling a four leafed flower right above "Âbad" in the double framed and dated (12)86 [1869 / 1870] circular positive seal. (picture 9)

The main "Tatar" Courier Station at an equi-distant location between Filibe (i.e. Plovdiv) and Tatar Pazar¹cığı (i.e. Pazardjik); must have been built near the hamlet of Hisar¹cık a.k.a. Âbad (i.e. Vetren) during the 16. Century when Ottoman Forces were already operating in Serbia as well as in Southern Hungarian Fiefdoms. A most ancient route as far as trade and military trajectories were concerned; Emperor Trajan had already erected a monumental Arch marking the perilous pass at Kız Derbend¹i (i.e. Momina Klisura), no doubt well fortified with a military presence against marauders; an appointement wich was continued by the Ottoman rulers as well. It is my firm belief based on material and examples to follow that the pictograph resembling a four leafed flower is actually a central circle flanked by four long

Ova anlam'ını taşır) bir ad'ı olan başka bir merkez de yok'dur. Söz konu'su yol üzerinde Roma İmparator'u Traianus'un "Kız Derbend'i" (gün'ümüzde Momina Klisura) geçid'inde yaptırdığı "Kapı" anıt'ının yakınlarında bulunan bu küçük köy'ün, 19. Asr'ın son çeyreğinde azgın hâl'e gelen eşkiyâ tehdîd'ine karşı savunmalı bir menzil hâne'ye veyâ han'a sâhib olduğu bellidir. Her ne kadar tahmin olacak ise de ben bu dört yaprak'lı yonca'ya benzeyen resm'in bir avlu etrâf'ında bulunan hücre'leri ile bir han'ın çizim'ine işâret etdiğine inanıyorum.

Arasta Baş'ı yazı'sının hemen üst taraf'ında dört yaprak'lı bir yonca'ya benzer iki çizim taşıyan çift çerçeve'li ve (12)87 [1870 / 1871] târih'li sekizgen pozitif mühür. (resim10)

resim / picture 10

Istanbul'da Sultan Ahmed Câmî'inin vakfiye'si olarak inşa'edilen dükkân'lar sokağının baş'ında açılan bu posta hâne'nin de Âbad gibi aynı motif'i taşıması; ticârî bir kuruluş'un veyâ eski tâbir ile bir han'ın varlığına işâret ediyor bence.

Ayasluğ yazı'sının hemen üst taraf'ında dört yaprak'lı bir yonca'ya benzer bir çizim taşıyan üç çerçeve'li sekizgen pozitif mühür. (resim11)

resim / picture 11

Sn. Oktay Aslanapa'nın araştırma'larına göre 19. Asır'da harab bir hal'de bulunan İsâ Beğ Camî'inin bir kervan saray olarak kullanılmış olduğu belirlenmişdir. Bu târih'lerde bu gibi yapı'ların aynı zaman'da Tatar Menzil Hâne'leri olarak da kullanıldığı düşünülür ise; aynen Âbad ve Arasta Baş'ında ki motif'i taşıyan mühr'ün bu Câmî harabe'sinde kullanılmış olduğuna inanıyorum.

arches depicting the interior courtyard of a way side inn encircled by arched cells serving as rented commercial units or sleepover chambers depending on the conditions of the establishment. As a further note on this often misplaced or ignored post office; one should remember that the words of "Âbad" in Turkish and "Vetren" in Bulgarian have exactly the same meaning, i.e. a "Valley".

Two pictographs resembling a four leafed flower right above "Arasta Baş'ı" in the double framed and dated (12)87 [1870 / 1871] octagonal positive seal. (picture 10)

A series of arched shops built as an endowment for the upkeep of the Sultan Ahmed Mosque in Istanbul, right behind the Complex in question; the figure of a central circle flanked by four arches certainly indicates the presence of a commercial presence and pertinent buildings amongst which, two of the cells must have served as a post office.

A pictograph resembling a four leafed flower right above "Ayasluğ" in the triple framed octagonal positive seal.(picture 11)

According to Prof. O. Aslanapa's well documented and comprehensive work; we now know that the ruins of İsâ Beğ Mosque right to the west of the Church of St. John (Ayasluğ or Ayasuluğ in Medieval Turkish, certainly borrowed from the Greek name of the same Church as Aghios Theologos) served as a Caravan Serai during the course of the 19. Century. A small complex with an adjacent courtyard undoubtedly used by "Tatar" Couriers plying the İzmir to Aydın route; the seal in question must have been used at this location rather than in the community which had developed towards the valley further to the east.

ALÍ AĞA ÇİFT'LİĞİ & GÜZEL HİSAR I MENEMEN

Two octagonal stars with a central blank circle on both sides of "Ali Ağa Çift'liği" in the double framed and dated (12)87 [1870 / 1871] octagonal positive seal. (picture 12)

It is my firm belief based on material and examples to follow that the picture of an octagonal star with a central blank circle indicates the presence of a post office since none of the seals in question make reference to a postal presence. In rare cases when there are more that one such star engraved on to the seal; I believe postal authorities were referring to multiple stations where postal services were rendered; either for seasonal, military or administrative reasons. In the case of Ali Ağa Çift'liği, a mere farming

ALİ AĞA ÇİFT'LİĞİ ve GÜZEL HİSAR 1 MENEMEN

Ali Ağa Çift'liği yazı'sının yan taraf'larında iki aded sekiz köşe'li orta'sı boş yıldız çizim'i taşıyan iki çerçeve'li ve (12)87 târih'li sekizgen pozitif mühür. (resim12)

resim / picture 12

Dikkat edilmesi gereken husus; aynen Urla'da olduğu gibi iç'i boş yıldız'ların posta hızmet'lerinin verildiği iki ayrı mahal'lin varlığı ile ilgi'lidir ben'ce. Asıl kazâ merkez'i olan Güzel Hisar kasaba'sı ile bî'l hassa deniz ticâret'i dolayı'sı ile yaz ay'larında kullanılan Ali Ağa Çift'liği (gün'ümüzün Ali Ağa kasaba'sı). Evvelen kazâ iken 1869'da Nâhiye seviye'sine indirilen Güzel Hisar'ın 1875 Nâhiye'ler Nizam Nâme'since köy hâl'ine getirildiği sıra'da bu posta hâne'nin kapatıldığı; 1884 târih'li Posta Rehber'inde bulunmamasından belli'dir.

BEHÇOVA, ÇAROVA VE RADOVİŞTE - [PEHCEVO, DELCEVO & RADOVISTE] MAKEDONYA

(resim13), (resim14), (resim15)

resim / picture 14

resim / picture 13

Bu üç yerleşim birim'i de Kosova Vilâyet'imizin doğu'sunda bulunan ve bir'i bir'ine komşu idâre bölüm'leridir. Görüldüğü gibi her üç'ünün de yuvarlak pozitif mühür'lerinde dalga'lı bir çizgi hâl'inde birer ilâve vardır. 1314 (1897 /1898) sene'si Kosova Vilâyet'i Sâl Nâme'sinde bu üç kazâ hakk'ında verilen bilgi'lere bakıldığında üç'üne de şâmil bir ortak nokta olduğu fark'edilir. Her üç kazâ'nın da en mühim ve en fazla para kazandıran ihraç ürün'ü afyon ve afyon sakız'ı olarak verilmişdir. Hattâ Radovişte kazâ'sında yetiştirilen ve îmal olunan afyon'un bütün İmparatorluk içinde en "âlâ" olduğu, devam'lı aranıldığı ve baş'da Istanbul olmak üzere bütün vilâyet'lere ihrâc edildiği yol'unda bir öğünme cümle'si dahî yer alıyor bu kitab'da. O gün'lerde bu madde'nin yasak olmadığı düşünülür ise; son derece tabî'î bir davranış. Öylesine ki mühür'lerinde bu "çubuk" duman'ının tanıtım'ını yapmakdan dahî çekinmemişler.

estate right on the coast line few kms to the west of Güzel Hisar which was a former jurisdiction of importance before Menemen became the main settlement to the region; the introduction of postal facilities at about 1870 must have been of mandate as in the rest of such jurisdiction seats of the Realm. Located at the end of a "cul de sac" from the farm in question which must have served as the postal exchange facility to the jurisdiction seat; the fact that the resulting seal carried two such stars indicates the dual condition of this post office where the post master would be resident in Güzel Hisar whereas an ambulant clerk would collect and carry all postal material to be processed through the farm house whenever a vessel was due to arrive from Izmir. This service must have been rescinded when the administrative status of Güzel Hisar was suspended in or shortly before 1875 according to the Districts' Regulatory Edict promulgated during the course of the same year.

BEHÇOVA, ÇAROVA & RADOVİŞTE - [PEHCEVO, DELCEVO & RADOVISTE] F.Y.R. of MACEDONIA

(picture 13), (picture 14), (picture 15)

resim picture 15

These three neighbouring administrative entities taking place in the eastern reaches of Kosova Province all had a distinctive wavy line integrated with the last letter of their names in Turkish when the Main Postal Directorate at Üsküb (i.e. Skopje) must have had their double framed circular positive seals engraved by local artisans. Totally inconprehensible as far as the figures are concerned; it is only with the help of the 1314 [1897 / 1898] Kosova Provincial Year Book that the meaning of these wayy lines can be understood. The common denominator to all three communities was the fact that their main cash crop was opium poppies (i.e. papaver somniferum) and the mastic produced from their seed capsules whilst those manufactured in Radovişte were so "famous" that the Year Book mentioned above proudly boasts about their mastic to be the "best" as well as the most sought after throughout the whole Empire including the Capital. Albeit totally contrary to our modern sensibilities; they saw nothing wrong in advertizing this fact by very inducive and self explanatory whisps of meandering smoke since neither the use of nor the commercial transaction over the said substance were considered to be criminal activities during the time frame mentioned above.

BODRUM, ÇEŞME, EŞME Kazâ'sı (TAKMAK) ve TİRE

(resim16) (resim17) (resim18)

BODRUM, CESME, EŞME jurisdiction seat at TAKMAK & TİRE (picture 16), (picture 17), (picture 18)

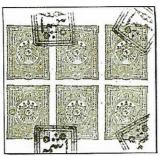

resim / picture 16

resim / picture 17

resim / picture 18

Bu dört posta hâne'nin 1868 ilâ 1890 yıl'ları ara'sında kazdırılan mühür'lerinde ortak bir çizim yer alır. Orta'da bir dâire ile o'na sağdan ve sol'dan bağlanan bağlantı halka'ları. Âdetâ bir kapı'nın üzerine vurulan zincir'in iki uc'unun bir'i bir'ine kilid'lenmesi gibi. Bu dört yerleşim birim'inin ortak nota'sı ise hepsinde o târih'lerde görev'li bulundurulan kale'ler olması. Bodrum'un ve Çeşme'nin meşhur kale'leri, Takmak'ın hemen güney'inde yer alan Süleyman Efendi Kale'si ve Tire kasaba'sının ilk Türk yerleşim bölge'si olan Kara Kadı Mahalle'sinin yaslandığı Ekin Hisar kalesi. Anlaşılan Posta İdâre'si me'mûr'larına buralarda askerî birlik'lerin bulunduğunu ve gönderilen malzeme'nin muhtemel ehemmiyet'ini hatırlatmak istemiş. Bu ara'da Eşme mühr'ünde görülen iki aded Ay Çiçeği motif'i ile yukarı'da geçen resm'in işâret etdiği kale dâhil olmak şart'ı ile; Takmak ve civâr'ına yerleşen Kaçar Boy'unun üç perâkende'sinin, yâni Çıkı'lu, Kargı'lu ve Köş'lu oymak'larının kullandığı ayrı çökelek'lere işâret etdiğine inanıyorum.

DAFNÍ Ískele'si, AYNAROZ -[DAFNI, AGHION OROS] YUNANİSTAN

Aynaroz yazı'sının hemen üst taraf'ında bir defne dal'ı çizim'i taşıyan tek çerçeve'li (12)99 [1882 / 1883] târih'li yuvarlak pozitif mühür. (Özel) (resim19)

resim / picture 19

The Postal Facilities initiated at these four totally unrelated communities had one thing in common; they were by or very near important defensive military bases housed within old but well kept fortress. Bodrum and Çeşme with their enormous Castles facing an often treacherous and enemy infested maritime realms known as the Aegean and the Mediterranean Seas; the Süleyman Efendi Keep to the south of Takmak controlling the continually rumbunctious Turcoman Nomads and finally the Ekin Hisar Fortress right above Kara Kadı Precinct, the earliest Turkish settlement near the ancient city of Tire. As can be expected, the positive seals manufactured by these four post offices or by the central postal authority of the region which was none other than İzmir, had exactly similar pictographs to emphasize this fact. Apparently the Postal Direction had wanted to warn their clerks about the possible strategic content of some material to or from these centers as to take extra care in handling. As a further note on the stylized drawings of two sun flowers seen on the Eşme seal; I believe they and the Keep mentioned above represented the three main groups of "Kaçar" Turcoman Nomads known to have settled Takmak and environs; i.e. the "Çıkı'lu, the "Kargı'lu and the "Köş'lu" Clans.

DAFNİ landing in AYNAROZ -[SKALA DAFNIS at AGHION OROS] in GREECE

The stylized drawing of a laurel branch right above "Aynaroz" in the single framed and dated (12)99 [1882 / 1883] circular positive seal. (picture 19)

The Semi-Autonomous Jurisdiction of Aynaroz was first established by a special Firman of Sultan Mehmed the Second, universally known as the Conqueror. Already governed as a "privileged" region under Byzantine rulers; the same particular rights bestowed upon the priests were also continued until the very end of Ottoman rule as indicated by Selânik (i.e. Thessaloniki) Year Books published by the turn of the century. Even though it is a well known fact that the small village of "Karis" where the "Protos", i.e. the elected head of the governing council

Bizans İmparator'luğu devr'inde dahî bir çok ayrıcalık'lara sâhib olan Aynaroz Kazâ'mız, bölge'nin Fâtih Sultan Mehmed taraf'ından feth'inden beri ve o'nun fermân'ı ile kurulmuş "Mümtaz" bir kazâ'dır. Sâl Nâme'lerimize göre; Yarım Ada'nın tek yerleşim birim'i tam orta'da ve bir tepe'nin üzerinde yer alan "Karis" köy'üdür. Ancak el'imizde târih'li bir mühür olmadığından hangi sene açıldığı kesin olarak bilinmemektedir. Bunun ile berâber bölge'de hemen bütün kazâ merkez'lerine 1868 ilâ 1870 ara'sında bir posta hâne açıldığına bakarak bu sene'leri bir başlangıç olarak kabûl edebiliriz sanırım.

Ancak Yarım Ada içerisinde şosa tâbîr edilebilecek bir yol ağ'ı bulunmadığı için, dış dünyâ ile bütün irtibat'ın deniz yol'u ile karşılanmakta olacağı tabî'idir. Yarım Ada'nın batı sâhil'inde yer alan "Dafni İskele'si"nin büyük bir ihtimal ile posta hızmet'inin başlamasından çok önce, bir demir atma mevkî'i olarak kullanıldığı söylenebilir. Bi'l hassa yelken devr'inde gemici'lerin çok dikkat etmesi gereken batı rüzgar'ları (Gün Batısı), kuzey doğu rüzgâr'ları (Poyraz) ile güney batı rüzgar'larına (Lodos) göre hareket edildiği muhakkak'dır. Resmî posta hâne'nin Karis köy'ünde açılmasından evvel ve sonra Dafni İskele'sinde bir görevli'nin bulunduğunu; "İskele i Aynaroz" ibâre'li pozitif mühür'ün 1877 sene'sinde kullanılmış bir sûret'inden anlamak mümkîn. Zîrâ tip olarak uyduğu ve 1868'de kullanılmağa başlandığı bilinen diger cift cerceve dâirevî mühür'ler ara'sında Aynaroz ibâre'li bir mühür de ayrı'ca görülebilmektedir. Bu iskele'de resmî bir posta hâne olmadığını ise; 1882 / 1883 sene'sinde kazdırılan "Aynaroz 99" ibâre'li ve yerel imâlat olduğuna inandığım yuvarlak bir pozitif mühr'ün varlığına dayandırıyorum. Zîrâ "Aynaroz" kelîme'sinin yazılış'ı Darb Hâne i Humâyûn'un norm'larına uymamaktadır. Bu mühür'de yazı'nın üzerinde çoğu araştırmacı taraf'ından bir leke olarak kabûl edilen, ancak çok net vuruş'larda görülebilen bir defne dal'ı motif'i vardır. Dafni kelîme'sinin bu anlam'a geldiğine bakar isek; Darb Hâne i Humâyûn'da kazdırıldığı belli olan ve "dafni iskele'si posta şu'be'si 1302" ibâre'sini taşıyan mühür'e dayanarak bu iskele'de ancak 1885 / 1886 târih'inden îtibâren resmî bir posta şu'be'si açılmasına müs'âde edildiğini de düşünebiliriz. Anlasılan verilen müs'âde ile yeni damga'ların İstanbul'dan gönderilmesinin ara'sı epeyice uzamış ki papaz'lar kendi başlarının çâre'sine bakmak zor'unda kalmışlar.

usually resided was the actual seat of government; we are still in the dark as far as the initial date when a postal facility began operations here since a dated negative seal of office remains unreported as of date. Considering that most important jurisdictions of the Realm had been endowed with such services towards the final years of 1860's; I believe we can also accept the same time frame until such a seal or pertinent documentation can be found. Since Karis was inland the Peninsula almost devoid of any communicable road; all postal transaction to be effected by maritime lanes and lines is a foregone conclusion. In this context, we can easily assume that the small Inlet of "Dafni" (i.e. Laurel) was already used as a safe haven for anchorage long before postal services were introduced into the Holy Mountain. As the custom still endures throughout the maritime world of canvas; any captain worth his salt would have paid great attention to prevailing winds especially when on anchor, for fear of falling on rocks or to run aground on the beach. According to extant material, i.e. an "Aynaroz" double framed circular positive seal of the type issued in bulk between 1868 and 1870 as well as an "Iskele i Aynaroz _____" a locally manufactured circular positive seal unfortunately missing the date section; we can confidently assume that a clerk was already appointed to process mail at this landing even before an office began operations in Karis. Certainly not an official appointment but a local solution to imperative necessities due to the total lack of overland communication possibilities; the Postal Ministry must have granted the right to open another post office at this landing only by 1882 / 1883 as indicated by the single framed and dated 99 circular positive seal. The fact that this seal was manufactured locally can be discerned through the orthography as well as by the presence of a Laurel Branch pictograph which has often been thought to be some ink blot or a very smeared exemplar of the seal in question. As the next canceller issued to this landing was engraved in Istanbul few years later in 1885 / 1886 as the negative seal of office reading "dafni iskele'si posta şu'be'si 1302" well attests; it is my contention that time lapsed between the authorization to open a post office and the delivery of the cancellers from Istanbul must have been delayed considerably for the Priests to take matters into their own hands. As a final note on this most intriguing episode of Ottoman Philately; all genuinely used covers stamped with the famous "sigma, khi, pi" triangular cachet always carried this single framed circular positive seal since "Skala Daphnis" was also known as "Heropotam İskele'si" in contemporary Ottoman maps, or "Σκαλα Χερο Ποταμου" in reference to nearby "Xero Potamou" Monastery.

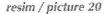

EDREMID ve AK ÇAY İSKELE'Sİ

(resim20), (resim21)

(picture 20), (picture 21)

resim / picture 21

Edremid ibâre'sini ve 1288 (1871 / 1872) târih'ini taşıyan bir negatif, bir de Edremid yazı'sının üzerinde dalga'lı bir çizgi bulunan gene aynı târih'li çift çerçeve dörtgen pozitif mühür. Sâl Nâme'lerde posta'sının bu sene'lerde İzmir'den kalkıb bu kasaba'ya kadar uzanan ve geri dönen Şirket i Hayriyye i Hamîdiye veyâ Bell's, Joly Victora gibi özel gemicilik şirket'leri taraf'ından taşındığı belirtiliyor ama Edremid sâhil'de olan bir yerleşim birim'i değil. Yaklaşık on km batı'da bulunan Ak Çay İskele'sini kullanıyor ki "THE ASIA MINOR S. SHIP CO. ADRAMITE AGENCY" ibâre'sini taşıyan bir pozitifmühür biliniyor. Hamîdiye Şirket'inin ise her hafta iki def'a Salı ve Cum'a günleri İzmir'den kalkarak; Kemer, Diki'lu, Edremid üzerinden Midilli'ye kadar sefer yaptığını ise 1307 (1890 / 1891) sene'si Aydın Vilâyet'i Sâl Nâme'sinden öğreniyoruz. Bütün bu bilgi'lerin işâret etdiği ortak nokta'nın Ak Çay İskele'sinin Edremid kasaba'sına posta hızmet'lerinin deniz'den götürüldüğü bir yerleşim birim'i olduğu yol'undadır. Görülebileceği gibi negatif mühr'ün üzerinde bir yıldız ve bir de ağaç dal'ı var. Pozitif mühür'de ise yukarı'da dalga'lı bir çizgi ile yazı'nın üzerinde de iki yıldız görülüyor. Hatırlayabildiğim kadar'ı ile 1871'de bir; 1872'de ise iki aded kuyruk'lu yıldız görülmüş Ege semâ'larında. Bu durum'da orta'ya şöyle bir ihtimal çıkıyor.

Negatif mühür, her zaman olduğu gibi ilk kazdırılan unsur olarak 1871 sene'sinin Mart ilâ Aralık Ay'ları ara'sında bir târih'de zeytinci'lik ile uğraşan Edremid kazâ merkez'inde oturan Posta Müdîr'inin emr'ine verilmiş; pozitif mühür ise 1872 sene'sinin Ocak veyâ Şubat Ay'larında ve dalga'lı çizgi'nin de ifâde etdiği gibi "Deniz" kenar'ında bulunan Ak Çay İskele'sinde görev'li bir kişi'ye, büyük bir ihtimal ile de Gümrük Me'mûr'una veyâ Liman Reis'ine emânet edilmiş olsa gerek.

An olive branch in between the letters "D" and "R" of "Edremid" as well as a star made up by six triple pointed petals in the 1288 (1871/1872) dated negative seal. A wavy line right above "Edremid" dated 1288 (1871/1872) in the double framed rectangular positive seal. Even though postal services to Edremid township are recorded to be through the auspices of "Hamîdiye" or private shipping companies such as the likes of "Bell's" or "Joly Victora"; the fact that this community was approximately eleven kms to the interior makes it imperative that the landing at Ak Çay was used for this purpose. To support this condition, one should remember that "Bell's" had even used a positive seal reading "THE ASIA MINOR S. SHIP CO. ADRAMITE AGENCY". Furthermore; contemporary Year Books clearly advise the reader that round trip services from İzmir were on tariff twice weekly, namely every Tuesday and Friday to visit Kemer, Diki'lu, Edremid and Mytilini.

When the above mentioned cancellers are analized; we can deduce that postal services to Edremid as well as to the landing at Ak Çay were first inaugurated by the dates which had been repeated on both postmarks. Secondly, we can also assume that whist the negative seal was used on both locations and certainly in the hands of the post master resident in Edremid; the rectangular seal was entrusted to a postal employee or to the Harbour Master on duty at Ak Çay since the wavy line definitely points to the sea and to maritime connections. A reminder on the significance of the olive branch figure carefully inserted into the script should indicate to the reader that the main cash crop of Edremid was olives as well as olive oil just as in the case of Kaya'lar (i.e. Ptolemaida) in Greece.

KALIMNOS İSKELE'Sİ - [KALIMNOS, Skala KALIMNOU] YUNANİSTAN

(resim22)

resim / picture 22

Kalimnos yazı'sının hemen üst taraf'ında bir zincir çizim'i taşıyan üç çerçeve'li dörtgen pozitif mühür. Osman'lı mülkî nizâm'ına göre Kalimnos Ada'sı Kazâ'sının idâre makâm'ı bu gün Khorio (i.e. Köy) olarak bilinen eski Kalimnos Köy'ü idi. Gün'ümüzde artık Kalimnos olarak bilinen iskele ise Pothia olarak tanınır idi. 1868 sene'si civârında başladığı sanılan posta hızmet'inin deniz'den yapılma zarûret'i düşünülür ise İskele'nin dış dünyâ ile tek bağlantı olduğu hemen anlaşılabilir. Diger taraf'dan târih'i okunamayan "me'mûr u posta kalimnos ____ ibâre'li bir mühür bulunması İskele'den Khorio'ya gidib gelen bir postacı'nın varlığının delîl'idir bence. Posta Hâne i Âmire taraf'ından İskele'ye tahsis olunan posta ibtâl unsur'ları ara'sında çift çerçeve'li uzun sekizgen bir mühür ile Kalimnos yazı'sının hemen üst tarafında bir zincir çizim'i taşıyan üç çerçeve'li dörtgen pozitif mühür bilinir. Uzun sekizgen mühür'lerin 1868 / 1871 ara'sında liman'ı veyâ iskele'si bulunan yer'lere verildiği belli olduğundan her hangi bir işâret'e ihtiyâc duyulmadığı ortadadır. Ancak Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'lerin ifâde'sine göre en erken kullanım târih'i 1884 olan bu mühür'de bulunan beş bakla'lı bir zincir ile Kalimnos Liman'ının kast'edildiğine inanıyorum.

KAYA'LAR Kazâ'sı (CUM'A PAZAR'I) -[PTOLEMAÏDA] YUNANİSTAN

(resim23)

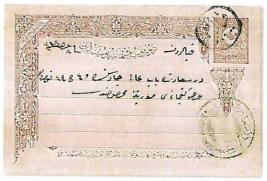
Kaya'lar yazı'sının hemen üst taraf'ında üç meyve'li bir zeytin dal'ı çizim'i taşıyan iki çerçeve'li yuvarlak pozitif mühür.

Merkez'i Cum'a Pazar'ı olarak da bilinen Kaya'lar Kazâ'sının (12)99 [1882 / 1883] sene'sinde kullanım'a giren mühr'ünde görülen bu motif'in o gün'lerde bölge'nin en büyük gelir kaynağı olan zeytin'i göstermesi son derece doğal'dır. Büyük bir ihtimal ile Darb Hâne i Humâyun'dan gönderilmesi gereken gene çift çerçeveli yuvarlak mühr'ün kayb'olmasından veyâ hiç gönderilmemiş olmasından sonra yerel imkan'lar ile üretilmişdir.

KALIMNOS, KALIMNOS landing - [KALIMNOS, SKALA KALIMNOU] in GREECE (picture 22)

A stylized drawing of a chain with five links right above "Kalimnos" in the triple framed rectangular positive seal. According to the administrative organization of the Empire; the seat to the Jurisdiction of Kalimnos Island was at the historical settlement of Kalimnos now known as "Khorio" (i.e. the village). The present day of Kalimnos on the other hand, was a mere landing also known as Pothia". When postal services were first initiated by the waning years of 1860; the need for a maritime connection must have forced the authorities to appoint an employee by the landing as Khorio was inland. This condition is certainly supported by the presence of a partial negative seal which reads "me'mûr u posta kalimnos _____ " (i.e. postal clerk of kalimnos). Accordingly, the post office inaugurated by the Ministry which would also support the Customs Officer as well as the Harbour Master; would by mandate, be definitely located at the landing. The type of the oblong double framed octagonal positive seal being issued to coastal locations or to settlement within 5 "hours" distance fom the coastline must have been used at Khorio until 1884; the date which was suggested by the late Ceylan & Brandt, by late Bayındır and finally by Messrs. Ağaoğlu & Pabuçcuoğlu however indicates this dual service was suspended by the time in question and all postal transaction was centered at Pothia (i.e. present day Kalimnos). Needless to say that the figure of a chain included in the seal, is a most indicative design to suggest the presence of boats and a landing facility.

resim / picture 23

KAYA'LAR jurisdiction seat at CUM'A PAZAR'I - [PTOLEMAÏDA] in GREECE (picture 23)

An olive branch with three boughs right above "Kaya'lar" in the double framed dated (12)99 [1882 / 1883] circular positive seal.

This community well known for the quality of its olives and olive oil; had chosen to advertize the fact with this simple design since in all probability, the official engraving prepared in Istanbul was either lost or was too late in arriving even though no exemplars are known at present.

WALA ve GOLDOS / GÖLDE

24), (resim25), (resim26)

GÖLDE / GOLDOS & KULA

(picture 24), (picture 25), (picture 26)

resim / picture 24

katen karışık ve alışılmamış bir posta târih'i olan Kula saba'sında; bir'ibirine çok yakın târih'lerde kazdırılmış satif ve pozitif mühür'lerinin bulunmasından dolayı; sa târih'inden evvel yönetim geçmiş'ine bir göz atmak sakir. 1831 târih'li Tahrir Defter'lerinde "Kula" kazâ'sının ekez'i olarak "Gölde" veyâ "Goldos" olarak yazılan ve sanın yaklaşık 5 km kuzey'inde yer alan bu gün'ün se Su Köy'ü görülür.

Ehmet'li Sâdık ve Orhan Bey'lerin kitab'ında kayd'olunan ancak bu gün'e kadar görülememiş bir "telgraf ve posta hane i goldos 1314" mühr'ünün varlığı eger "Gördes" ile larışdırılmadı ise; ilk telgraf hatt'ının da buraya çekilmiş alması icâb eder. Eski Anadolu Rumca'sının "Kolida" (i.e. sarı, sarı renk'li) kök'ünden geldiği ve bu toprak'lara göçen Türkmen boy'larının getirdiği bir at "don"u (i.e. reng'i) olarak kullanılan söz'cük ile kaynaşdığı bilinen bu isim'lerin; Hristiyan Kilise'sinin ve onların yakın tâkibci'si Avrupa'lı yazar'ların pek severek kullandıkları "Katakekaumene" (i.e. burada yaşayanlar kilise'ye karşı günah işledikleri için yakılıb kavrulan toprak'lar) sözcük'leri ile ilgi'sinin, bölge'nin toprak reng'inden ileri gitmediği belli'dir. Daha 1200'lü yıl'ların orta'sından îtibâren buralara yürüyen Türk Boy'larının Bizanslı'lardan aldığı bu "Kula"nın bir ara Katalan'ların dahî el'ine geçtiği ve nihâyet Germiyan Oğul'larına bağlandığı bilinir. Ancak bölge'yi bu İspanya Yarım Ada'sının eşkiyâ'sından temizleyen Germiyan Oğl'u II. Yâkub Beğ'in taş kitâbe'sinde "Gölde" ism'inin kullanılması; bölge'nin "oturak" (i.e. idâre merkez'i) yer'ini

Tahmîn'imce biz Türk'lerin 20. Asır başlarına kadar getirdiğimiz "Yaylak" / "Kışlak" durum'undan başka birşey değildir orta'da olan. Bu gün görebildiğimiz târihî eser'lerden anlaşılabileceği gibi; Kula kış'ları oturulan; Gölde ise yazlığa çıkılan bir yer olub, en az'ından 1875 târih'li Kazâ ve Nâhiye'ler Nizam Nâme'sine kadar da kazâ merkez'i olarak bilindi.

tam olarak târif etmekdedir ben'ce.

Bu nokta'dan îtibâren posta târih'imize bakar isek; bir aded târih'siz üç çerçeve'li ve beş yaprak'lı bir çiçek de resm'edilen dik dörtgen pozitif mühür, bir aded [1]289

resim / picture 25

resim / picture 26

A star made up by five full separate petals on the upper left hand side of "Kula" and dated (1)289 [1872 / 1873] triple framed rectangular positive seal, A pentagonal star with a three pronged tail on the left hand side of "Kula" and dated 1291 [1874 / 1875] ellipsoid negative seal with a laurel wreath.

An octagonal star with a blank center on the left hand side of "Kula" and another octagonal star also with a blank center on the lower left hand side of the script as well as a third but somewhat smaller star in the same configuration on the lower right hand side in the triple framed rectangular positive seal. Since the community of Kula has a very distinct albeit tortuous postal history; I believe that we should first look into its administrative past to be able to understand the various seals produced at this otherwise small agricultural community. According to the Census Records of 1831; the government seat to the Jurisdiction of "Kula" was at Gölde / Goldos, presently known as Ince Su approximately 5 kms to the north of modern Kula. Even though a negative seal reading "telegraph and post office 1314" has been reported by late Ceylan & Brandt; none of our contemporary publications have presented the likeness of such a seal. If the negative seal in question is not a poorly read copy of a seal belonging to "Gördös" (i.e. Gördes); telegraph lines must have been laid initially to this location rather than to Kula proper.

Whatever the conditions of initial postal inauguration to this region; one should remeber that the name of Gölde was an adjective coined by the local Greek dialect where "Kolida" simply meant the colour burnt brown as well as by the inclusion of "Kula", the colour russet used only for horses brought in to the region by Turkish settlers from the 12. Century onwards who must have noticed the reddish brown hue of the rocks. As a personal note, I very much doubt that the name of "Katakekaumene" bestowed upon the region by Byzantine and European writers who believed that even the ground was scorched by the Almighty when the people living on this mostly volcanic landscape commited unspeakable sins against the Church; would be a very palatable designation to the very residents of this area.

220

URLA, URLA İSKELE'Sİ ve KLAZOMEN TAHAFFUZ HÂNE'Sİ

(resim30)

resim / picture 30

Urla yazı'sının üst taraf'ında sekiz köşe'li orta'sı boş bir yıldız ile dik duran bir baklava ve dört yaprak'lı bir yonca çizim'i dış'ında yazı'nın alt'ında bir başka sekiz köşe'li ve orta'sı boş bir yıldız çizim'i taşıyan iki çerçeve'li sekizgen pozitif mühür.

Resim'leme açı'sından en kalabalık mühür'lerden bir'i olan bu ibtâl unsur'unun Urla Kazâ'sının posta durum'unu çok iyi aks'etdirdiği muhakkak'dır. Dikkat edilmesi gereken bir'inci husus; iç'i boş yıldız'ların posta hızmet'lerinin verildiği iki ayrı mahal'lin varlığı ile ilgi'lidir ben'ce. Asıl kazâ merkez'i olan Urla kasaba'sı ile bî'l hassa deniz ticâret'i dolayı'sı ile yaz ay'larında kullanılan Urla İskele'si (gün'ümüzün Çeşme Altı). İki'nci resim olan baklava çizim'inin ise aynen İzmir mühür'lerinde olduğu gibi posta iç kuruluş'u bakım'ından bir mahalle veyâ yerleşim bir'imine hızmet veren bir posta hâne olmadığını, bunun yer'ine bir binâ veyâ bir kuruluş'un sınır'lı posta sevkiyât'ına işâret etdiğini sanıyorum. Bu kurum ise Urla İskele'sinin hemen yan'ında bulunan Klazomen Ada'sının kısa bir dolgu ile ana kara'ya bağlanmasından sonra inşa'edilen Tahaffuz Hâne, yâni Karantina binâ'ları olmalıdır. Üç'üncü resim olarak gördüğümüz dört yaprak'lı yonca'ya benzeyen resm'in ise Ayasluğ (Selçuk)'da olduğu gibi bir avlu etrâf'ında bulunan hücre'leri ile bir han'ın çizim'ine işâret etdiğine inanıyorum ki bu da Urla merkez'inde bulunan ve İzmir ile Çeşme ara'sında çalışan Tatar'ların kullandığı menzil hâne'ye âid olması gerekdir. Diger taraf'dan, Urla İskele'si için (12)87 [1869/1870] târih'inde ayrı bir mühür kazdırılmış olduğundan; Rahmet'li Sâdık ve Orhan Bey'lerin kitab'ında en erken kullanım târih'i olarak verilen 1871 sene'sine katılamıyorum zîrâ Klazomen Tahaffuz Hâne'sinin açılış târih'i 1865 sene'si civâr'ında olmuşdur. Anlaşılan bu Karantina te'sîs'ine 1888 sene'sinde bir posta hâne açılana kadar da bu mühür kullanılmış.

view of those shop fronts where the post office was initially opened according to recollections of local elders. Even though inland nowadays, it must have been originally built right by the sea as large quay stone blocks with heavy wrought iron rings to hold ship lines have been uncovered during excavations along the street facing the entrance to the building.

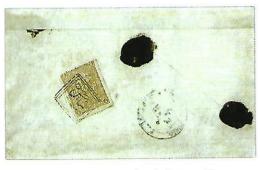
MILAS

(picture 29)

A circle and an ellipsoid as well as a lozenge right above "Milas" with another lozenge right below the script in the triple framed rectangular positive seal. What must be included at this instance is the fact that both lozenges have short lines protruding from one end and understandably have no relation whatsoever with the lozenge designs seen on İzmir seals. The initial seat to the rulers of "Menteşâ" Dynasty in this South Western corner of Anatolia starting from the 13. Century onwards; the most important income of this ancient and affluent community was carpets handcrafted by several nomad communities in seasonal migration throughout the mountains in the vicinity. Consequently, a lozenge with a piece of string attached can only mean the most symbolic item of this industry; the Weaving Shuttle. Recorded by the late Ceylan & Brandt, by late Bayındır and finally by Messrs. Ağaoğlu & Pabuçcuoğlu as in use starting from 1876; I certainly agree to the time frame but believe that the pictographs drawn on the seal need to be very carefully analized. Especially as to the meaning of the circle as well as the ellipsoid we must delve deep into the history of a people who were to be known as of "Menteşâ"; i.e. a Turcoman Nomad Community which had started a long migration all the way from their ancestral lands in Eastern Central Asia during the 12. Century to arrive and conquer this region under the leadership of a certain Menteş Beğ. Their first seat Anatolia being in and around Tokad; population pressures due limited pasture rights had already forced the father of Mentes Beg, Bahâ ed Dîn Kara Bay to seek new living quarters by mid 1280's and the whole community moved to this region rich in resources as well as empty tracts of high ground where their animals could graze at will. Soon masters of ancient Caria and its outlying reaches; they chose Mylasa as their main seat of power since it was the richest and the most strategically located township amid their holdings in this sparsely populated region. Not wishing to take over the town due to their nomadic character; they in turn built a new township center on a hilltop few kms west of the city and gave a grandiose name according to their inherited social memory where "Beçin" meant "the Great City". Today, an open air museum known as Becin Kalesi with

resim / picture 29

a complete set of a Mosque, several warehouses and a small inn; it is a most interesting note to remember that the Turkish - Mongolian speaking successors of Genghis Khan in China (i.e. the Han Dynasty) had also named their Capital City in the same manner; the modern Beijing. Apparently since this "Great City" still used as summer quarters to the residents of Milas until the last quarter of the 19. Century, I believe that these two stars were a reminder to the postal clerks that they had to deal with two separate locations during different seasons of the year to process the material passing through their hands.

URLA, URLA landing & KLAZOMEN TAHAFFUZ HÂNE'Sİ (picture 30)

An octagonal star with a blank center as well as the drawing of a circle flanked by four long arches and a vertical lozenge right above "Urla" with another somewhat smaller octagonal star with a blank center at the lower right hand corner in the double framed octagonal positive seal. On of the most profusely "decorated" seals of Ottoman philately; the octagonal Urla positive seal seems to cover all the different postal intricacies of a community controlling three distinct locations to be served with one single postal device. Since the designation and administrative organization of this ancient peninsula during the Ottoman Era had seen many changes; we must define the true names of these three locations to have a better understanding of what is to come. Klazomanai was the place where Urla İskele'si was to develop during the days of commercial activity based on maritime traffic; from the 16. Century onwards whereas Urla proper known as Kariyye Pazar'ı (i.e. the Village Market Place) was established by Aydın Oğl'u Dynasty rulers on virgin ground as an emporium to trade on the agricultural riches of the peninsula by mid 14. Century. Consequently, later designations of Kilizman District in Ottoman Records should not be mistaken for Klazomenai but should be associated with Gül Bahçe, further to the east towards Izmir. To be begin with, the two slightly different octagonal stars with a blank center undoubtedly refer to Urla proper and to Urla landing approximately six kms to the north of the former and usually active during the summer season when shipping in the Aegean was at its peak. The lozenge on the other hand, represented the Quarantine facilities established in 1865 amongst the ruins of oil pressing workshops of ancient Klazomenai on an island just to the west of Urla's Landing, now connected to the mainland by a narrow causeway. In line with contemporary İzmir

ZIHNA KAZA'SI (ZELHOVA) -[NEA ZIKHNA] YUNANİSTAN (resim31)

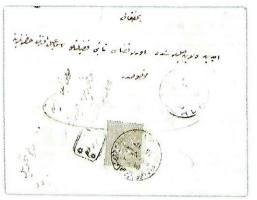

resim / picture 31

Zelhova yazı'sının hemen üst sol taraf'ında çift çenek'li dört yonca yaprağının meydan'a getirdiği meyve'li bir çizim'i taşıyan tek çerçeve'li ve (12)97 [1880 / 1881] târih'li yuvarlak pozitif mühür. 1890 sene'sinde Zıhna (gün'ümüzün Zikhni veyâ Palaia Zikhni köy'ü) kazâ'sına yeni merkez olarak seçilen Zelhova kasaba'sının en büyük gelir getiren uğraş'ı olan kuyumculuğu temsîl etdiğine inandığım bu resm'in; Zelhova'nın daha kazâ merkez'i buraya getirilmeden önce posta hâne'ye kavuşmuş bir köy olarak yukarı'da işâret olunan zengin'liğe dayandığı muhakkak'dır.

resim / picture 30

seals adorned with the same "lozenge" figure which indicated a postal presence restricted to an office or a particular building serving an official entity; this seal must have been used to process mail from this medical facility until 1888 when Authorities decided to open a separate post office right on the premises. The third pictograph of a figure resembling a four petalled flower clearly recorded by Messrs. Ağaoğlu & Pabuçcuoğlu, is certainly the same courtyard flanked with tall arches as seen in Abad, Ayasuluğ and others. Urla town being almost equi-distant on the "Tatar" trajectory between İzmir and Çeşme where vessels that did not wish to enter the Bay of İzmir would disembark their postal bags destined for that City; must have had a small way side inn where these couriers could rest or change horses if the need arose. Even though indicated to have been initially used as of 1871 according to the late Ceylan & Brandt, by late Bayındır and finally by Messrs. Ağaoğlu & Pabuccuoğlu; I should respectfully disagree since a rectangular positive seal was issued to Urla Landing by (12)87 [1869 / 1870] whilst the Quarantine Center was already transferred here by 1865. Consequently, I believe that this seal began to be used right after the facilities at Klazomenai Island were opened to receive foreign shipping before they continued on towards İzmir. An interesting note on the postal history of Urla would be a synonym mentioned in the Postal Guide of 1903, i.e. Olsé. The reason for this odd inclusion was based on the fact that Klazomenai, a member City of the Ionian Dodekapolis (i.e. Confederation of Twelve Cities) was believed to correspond to "Wolusa"; an unknown Ionian City mentioned in Hittite Records which were then being deciphered for the first time.

resim / picture 31

ZIHNA jurisdiction seat at ZELHOVA - [NEA ZIKHNA] in GREECE (picture 31)

A four leafed clover on the upper left hand side of "Zelhova" in the single framed and dated (12)97 [1880 / 1881] circular positive seal. The village of Zelhova appointed as the new seat of government to the old Jurisdiction of Zihna (i.e. Zikhni or Palaia Zikhni) by 1890; was a community which had already developed rapidly on the manufacture of jewellery when postal services were introduced 1880; long before it became a jurisdiction seat. Apparently this pictograph makes reference to this handicraft as a distinctive mark to remember.

NETÎCE

Yukarı'da el'e aldığım posta hâne'lerden başka daha bir çok böyle'sine çizim'ler taşıyan mühür'ler olduğundan; bir genel'lemeye gitmek gerektiği orta'dadır. Dört ana bölüm'de görülebileceği gibi;

- 1) Yıldız resim'li olanların hemen hepsinin 1874 sene'sinde Ege Bölge'si semâ'larında görülen Coggia Kuyruk'lu Yıldız'ı ile ilgili olduğu var sayılabilir. Ancak yıldız olarak çizildiği sanılan şekil'lerin orta'larında bulunan boş alan'ın daha ziyâde oval olduğu, bir takım'ının ise Çeşme ve Saray Köy'ü mühür'lerinde olduğu gibi orta'sında her hangi bir çizim olmadan, sa'dece çiçek yaprak'ları gibi resm'edildiği unutulmamalıdır.
- 2) Yıldız resim'li olan şekil'lere benzemek ile berâber, orta'larında ki boş'luk tam dâire olan çizim'lerin söz konu'su posta hâne'nin sayı'sına göre bir veyâ daha fazla merkez'de kullanılmış olmasına işâret etdiği görülen örnek'lerden belli olmuşdur.
- 3) Çiçek resim'li olub da, yaylak'lara veyâ sayfiye yer'lerine işâret eden mühür'lerin bir çok şekl'i vardır. Eşme mühr'ünde olanlar gibi Ay Çiçeğine benzeyenleri bulunduğu kadar, Bornova örneğinde görüldüğü gibi orta'da bulunan bir yuvarlak etrâf'ında çizilen altı oval yaprak'lı olanları da vardır.
- **4)** Sa'dece tanıtım maksad'ı ile resim'lenen mühür'lerin hepsinin yerel yapım oldukları; yazı şekil'leri ve eb'ad'larından kolay'lık ile anlaşılabilir.

CONCLUSION

Since there are so many more of these pictographs seen in various other seals issued during the time frame in question;

a need of generalization should be in order.

- 1) All seals carrying stars drawn as small lines emanating from an oval center or a full star with "tails" as well as those represented as thin pointed petals grouped as a flower were in reference to Coggia's Comet observed over Aegean skies during the month of August, 1874.
- 2) Even though in similar design, all stars with a blank center are known to have represented alternate or secondary branches which the main office mentioned in the postmark would be responsible for. Often issued when the transition from "Tatar" Courier Stations to post offices was taking place and both organizations were in operation within the same settlement; this duality disappeared during the last decade of the 19. Century.
- 3) True pictures of flowers in different forms and configurations always indicated a secondary post office usually located at some high ground where the residents of a major center would move to during the hot months of summer. The Chrysanthemums of Çeşme and the Sun Flowers of Eşme are good examples to this variety of design.
- 4) Apart from the designs already included in the negative and positive seals mentioned above; those drawings of local monuments or famous agricultural products created to advertize the riches of a township, were all manufactured locally since the only pictographs seen or perhaps authorized on negative as well as positive seals engraved at the Imperial Coining House were Saddle Bags (i.e. mail bags used by the mounted couriers), Crescents or Crescents with Stars. The Laurel Wreath and Bursting Sun design common to all initial postal material was copied from a contemporary Coat of Arms representing the Imperial might of the House of Osman and should not be considered an indication to a particular locality or to a time factor.
- 5) The drawings that are especially observed on bi-lingual positive seals as seen on those of Istanbul, İzmir, Trabzon etc; should not be included in this study since they were only decorative embellishments without any meaning.